

Home>Gerechtelijke procedures>Civiele zaken>**Bewijsverkrjgning**

Bewijsverkrjgning

Portugal

1 De bewijslast

1.1 Wat zijn de rechtsregels betreffende de bewijslast?

De bewijslast wordt in algemene zin geregeld in de artikelen 342 tot en met 348 van het [Portugese burgerlijk wetboek \(Código Civil\)](#).

1.2 Bestaan er rechtsregels krachtens welke bepaalde feiten niet hoeven te worden bewezen? In welke gevallen? Kan bij deze vermoedens een tegenbewijs worden geleverd?

Ja, er bestaan regels krachtens welke bepaalde feiten niet hoeven te worden bewezen.

In de volgende gevallen:

artikel 142 van het [Portugese wetboek van burgerlijke rechtsvordering \(Código Processo Civil\)](#) – Feiten waarvoor geen verklaring of bewijs nodig is;

artikel 350 van het [burgerlijk wetboek](#) – Rechtsvermoeden.

Tegen rechtsvermoedens kan tegenbewijs worden overgelegd, met uitzondering van gevallen waarin de wet zulks niet toestaat (artikel 350, lid 2, van het [burgerlijk wetboek](#)).

1.3 In welke mate moet de rechtbank overtuigd zijn van een feit om zijn oordeel erop te mogen baseren?

De rechter kan de bewijzen onderzoeken op basis van de mate van overtuiging en zorgvuldigheid ten aanzien van de feiten. De vrije beoordeling van bewijs door de rechter betreft geen feiten waarvoor de wet speciale formaliteiten vereist om ze te bewijzen of die slechts kunnen worden bewezen aan de hand van documenten of die volledig zijn bewezen, hetzij door documenten, hetzij door instemming of een bekentenis van de partijen (artikel 607, lid 5, van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

De rechter moet alle bewijsmateriaal in overweging nemen, ongeacht of dit afkomstig is van de partij die het zou moeten leveren, en onder voorbehoud van bepalingen die stellen dat bewijs van een feit irrelevant is als het niet door een bepaalde partij wordt overgelegd (artikel 413 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

De waarde van bewijsmiddelen varieert naargelang van hun aard (artikelen 369 tot en met 396 van het [burgerlijk wetboek](#)).

2 Het verkrijgen van bewijs

2.1 Kan bewijsverkrjgning enkel op verzoek van een partij plaatsvinden of kan de rechter in bepaalde gevallen eigener beweging bewijs verkrijgen?

Bewijsverkrjgning hoeft niet noodzakelijkerwijs op verzoek van een van de partijen gebeuren.

In het Portugees recht geldt het beginsel van het ambtshalve onderzoek. Dat wil zeggen dat de rechter verplicht is uit eigen beweging alle executiemaatregelen uit te voeren of te gelasten die nodig zijn om de waarheid en een billijke oplossing van het geschil vast te stellen in het licht van de feiten ten aanzien waarvan de rechter het recht heeft er kennis van te nemen (artikel 411 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

2.2 Als een verzoek tot leveren van bewijs is toegewezen, welke stappen volgen dan?

De rechter bepaalt tijdens de preliminaire zitting of bij beschikking, naargelang van het geval, welke bewijsmiddelen zijn toegestaan en kunnen worden aangedragen (artikelen 591 en 593 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

In de regel worden bewijzen vergaard tijdens de definitieve behandeling (artikel 604, lid 3, van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)), maar bij wijze van uitzondering kan de rechter toestaan dat bewijzen al in een eerder stadium worden geleverd (artikel 419 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Als de rechter na de sluiting van de zitting van mening is niet voldoende te zijn geïnformeerd, kan de rechter de zitting heropenen en de personen horen die hij of zij wil horen en elke andere noodzakelijke maatregel gelasten (artikel 607, lid 1, van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

2.3 In welke gevallen kan de rechter een bewijsaanbod afwijzen?

In algemene zin moet de rechter, met inachtneming van de plicht tot het behandelen van de zaken als bedoeld in artikel 6 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#), bewijs dat irrelevant is of slechts als vertragingstactiek dient, afwijzen.

In onder meer de volgende gevallen zal het verzoek tot het verkrijgen van bewijs bijvoorbeeld geheel of gedeeltelijk worden afgewezen:

Beperking van het aantal getuigen (artikel 511 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Verboden (artikel 496 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Eedaflegging en vooronderzoek (artikel 513 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Feiten waarover een partij kan getuigen (artikel 454 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

2.4 Wat zijn de verschillende bewijsmiddelen?

De verschillende bewijsmiddelen:

bewijs op basis van vermoedens (artikel 349 van het [burgerlijk wetboek](#));

bewijs door bekentenis (artikel 352 van het [burgerlijk wetboek](#));

bewijs op basis van verklaringen van partijen (artikel 466 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#));

schriftelijk bewijs (artikel 362 van het [burgerlijk wetboek](#));

deskundigenbewijs (artikel 388 van het [burgerlijk wetboek](#));

bewijs door onderzoek ter plaatse (artikel 390 van het [burgerlijk wetboek](#));

bewijs door getuigenverklaringen (artikel 392 van het [burgerlijk wetboek](#));

bewijs door overlegging van roerende of onroerende goederen (artikel 416, lid 1, van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

2.5 Wat zijn de methodes om bewijs te verkrijgen van getuigen en zijn deze verschillend van de middelen om bewijs te verkrijgen van deskundigen? Wat zijn de regels betreffende het overleggen van schriftelijk bewijs en deskundigenrapporten/-adviezen?

Er bestaan verschillende manieren om getuigenbewijs te verkrijgen uit hoofde van de artikelen 452, 456, 457, 466, 500, 501, 502, 503, 506, 518 en 520 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#):

Verschuiving van de partijen en getuigen in persoon of via technische middelen overeenkomstig artikel 502 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#).

Ondervraging via een rogatoire commissie of door middel van een rogatoir schrijven (artikel 500, punt b), van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Ondervraging in de woonplaats of op het hoofdkantoor van de dienst (artikel 503 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Schriftelijke ondervraging (artikel 517 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Schriftelijke indiening (artikel 518 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Directe communicatie tussen de rechter en de indienende partij (artikel 520 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Ondervraging in plaats van feiten (artikel 501 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#))

De manieren om deskundigenbewijs te verkrijgen overeenkomstig de artikelen 486, 490 en 492 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#) verschillen van de hierboven genoemde manieren om getuigenbewijs te verkrijgen, namelijk:

De deskundigen wonen de definitieve behandeling bij op verzoek van een van de partijen of van de rechter. De deskundigen van instellingen, laboratoria of officiële diensten worden vanaf hun werkplek gehoord via videoconferentie (artikel 486 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

De rechter kan, als hij of zij dat gepast acht, ambtshalve persoonlijk onderzoek verrichten naar zaken of personen, een schouwing ter plaatse uitvoeren of een reconstructie van de gebeurtenissen laten uitvoeren, met medewerking van een technicus (artikelen 490 en 492 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

De regels betreffende het overleggen van schriftelijk bewijs en deskundigenrapporten/-adviezen zijn vastgelegd in artikel 416 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#).

2.6 Hebben bepaalde bewijsmiddelen meer bewijskracht dan andere?

Ja, de bewijskracht wisselt naargelang van de aard van de bewijsmiddelen (zie het antwoord op vraag 1.3).

2.7 Zijn voor het bewijzen van bepaalde feiten bepaalde bewijsmiddelen verplicht?

Ja, en wel in de volgende gevallen:

Wettelijke verplichting van een schriftelijk stuk (artikel 364 van het [burgerlijk wetboek](#))

Niet-inachtneming van de juridische vorm (artikel 220 van het [burgerlijk wetboek](#)).

2.8 Zijn getuigen wettelijk verplicht te getuigen?

Alle personen, ongeacht of ze al dan niet partij zijn bij de zaak, zijn verplicht mee te werken aan het achterhalen van de waarheid, overeenkomstig artikel 417 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#).

2.9 In welke gevallen kan een getuige zich beroepen op het verschoningsrecht?

De gevallen van verschoningsrecht worden bepaald in artikel 497 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#).

2.10 Kan een persoon die weigert te getuigen, daartoe worden gedwongen? Kan hij worden gestraft?

Alle personen, ongeacht of ze al dan niet partij zijn bij de zaak, zijn verplicht mee te werken aan het achterhalen van de waarheid, overeenkomstig artikel 417 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#).

Wie medewerking weigert, kan een boete krijgen, onverminderd de mogelijkheid van toepassing van eventuele dwangmaatregelen (artikel 417, lid 2, van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

Bij ongerechtvaardigde afwezigheid van de getuige kan de rechter de getuige beboeten of diens verschijning gelasten in voorlopige hechtenis (artikel 508, lid 4, van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

2.11 Zijn er personen van wie geen getuigenis kan worden verkregen?

Ja, enkele getuigenissen kunnen niet worden verkregen. Namelijk:

Personen die geestelijk niet bekwaam zijn om te getuigen inzake de te bewijzen feiten, kunnen geen getuigenis afleggen overeenkomstig artikel 495 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#).

Personen die een getuigenis kunnen afleggen als partij bij het geschil, mogen niet optreden als getuige (artikel 496 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

2.12 Wat is de rol van de rechter en van de partijen bij het horen van een getuige? Onder welke voorwaarden kan een getuige worden gehoord via nieuwe technologieën zoals videoconferencing?

De rol van de rechter en van de partijen bij het horen van een getuige is vastgelegd in de regeling voor getuigenverklaringen, zoals bedoeld in artikel 516 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#).

Getuigen wonen de definitieve behandeling persoonlijk of via videoconferentie bij (artikel 500 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)). Het horen van getuigen via technische middelen, zoals videoconferentie, is vastgelegd in artikel 502 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#).

3 De waardering van het bewijs

3.1 Gelden voor de rechter beperkingen om tot zijn oordeel te komen op basis van onrechtmatig verkregen bewijs?

Ja. Bijvoorbeeld, bewijzen die zijn verkregen zonder afbreuk te doen aan de persoonlijke levenssfeer, het gezinsleven en de menselijke waardigheid, zoals is vereist op grond van artikel 490 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#).

3.2 Geldt ook de verklaring van een partij als bewijs?

Ja, bewijs door bekentenis houdt de erkenning in dat de partij een feit heeft aangevoerd dat in haar nadeel is en in het voordeel van de tegenpartij, en dit wordt verkregen door de getuigenis van een partij (artikel 352 van het burgerlijk wetboek en artikel 452 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

De rechter beoordeelt de verklaringen van de partijen geheel naar eigen oordeel, tenzij het een bekentenis betreft (artikel 466, lid 3, van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)).

4 Heeft deze lidstaat overeenkomstig artikel 2, lid 1, van de verordening inzake bewijsverkrijging andere autoriteiten aangewezen die bevoegd zijn om overeenkomstig de verordening bewijs te verkrijgen met het oog op een gerechtelijke procedure in burgerlijke en handelszaken? Zo ja, in welke procedures zijn zij bevoegd bewijs te verkrijgen? Kunnen zij alleen verzoeken om bewijs te verkrijgen of kunnen zij ook bijstand verlenen bij het verkrijgen van bewijs naar aanleiding van een verzoek van een andere lidstaat? Zie ook de mededeling op grond van artikel 2, lid 1, van de verordening inzake bewijsverkrijging.

Portugal heeft geen andere autoriteiten opgegeven, aangezien de bewijsverkrijging in het kader van gerechtelijke procedures onder de bevoegdheid van de Portugese rechtbanken valt.

Toepasselijke wetgeving

[Burgerlijk wetboek](#)

[Wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)

Opmerking:

Het contactpunt van EJN-civiel, de rechtbanken of andere entiteiten en instanties zijn niet gebonden door de in dit informatieblad opgenomen gegevens. De interpretatie hiervan is in de jurisprudentie aan wijzigingen onderhevig. Hoewel informatiebladen geregeld worden bijgewerkt, blijft het nodig om de geldende wetgeving te raadplegen.

Laatste update: 27/11/2023

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.